

SLOVENSKI NAROD

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — **CELJE,** Kocenova ulica 2. — Tel. 10
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. **JESENICE,** Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštnem Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Hitlerju se majejo tla : : :

Približevanje Hitlerja k Papežu se začeli tudi v starih kapitalizacijah narodnih socialistov. Hitler je moral uvideti, da na parlamentarnem polju ni dorastel vladi in da se ne more zanašati na svoje zavezničke. Nemški nacionalci so ga pustili na cedilu, pa tudi bavarska ljudska stranka je sklenila s Papežem premirje. V pruskem deželnem zboru se morajo narodni socialisti umikati korak za korakom, tako da ugled in prestiž Hitlerja stalno nadejuje. Pompozne napovedi o skorajšnjem prevzemu oblasti, s katerimi je Hitler pred sestankom državnega zbora slepl svojih pristaje, mu sedaj zelo škodujejo.

Curlh, 23. sept. Pariz 20.325, London 17.96, Newyork 518.25, Bruselj 71.975, Milan 26.61, Madrid 42.45, Amsterdam 208.25, Berlin 123.425, Sofija 3.74, Praga 15.34, Varšava 58.05, Bukarešta 3.05.

R. Desconcelles

58

Prokletstvo ljubezni

Roman

— To je grda nehrvaležnost, — je godrnjala Zefyrina.

— Nespodobno, — je pritrdil Panoufle.

— To se ne spodobi.

— Kaj torej hočete?

— Kaj hočemo, kaj hočem... — je godrnjal Slimak.

— In njegov pogled je postal strašen, izrazil njegovega obraz je podviljal, tako da je deček prestrašeno odskočil.

— Kaj hočem... hočem, da se vrneš k nam.

— Nikoli.

— Tako... In še več... Ta gospa, gospodinja, je očividno bogata...

— Da.

— V tej hiši so dragulji in denar...

— So.

— No torej! Hočem — in če me ne boš ubogal, te pretepem kot psa — hočem, da nam pokažeš, kje je denar te žene, kje so dragulji, in da jih nam pomagajo ukrasti. Hočem, da postaneš naš skrivavec... potem pa da odideš z nami.

— Slimak je bil grozen v svojem srdcu. Čutil je, da mu mora samo grožnja vrniti dečka.

— No, poglejmo, kako govori, — je dejal Panoufle. — Raže hodim mimo pot, toda če je potrebno nasilje, se ga ne ustrašim. In zdaj je ugoden trenutek.

— Kaj nam odgovorite, dečko?

— Odgovorjam, da ne prestopite praga te hiše.

— Preplezajmo ograjo... na delo... na ulici ni nikogar... Ena, dve, — je dejal Panoufle in se zaviljal na ograjo, za njim pa Slimak, držeč v roki dolg nož, ki ga je bil naglo potegnil iz žepa in odprl.

Deček je čakal, da preplezata ograjo. Videč, da bosta vsak hip na vrtu, je zaklical na ves glas:

— Vlomilci! Pomagajte, pomagajte! Morilci!

— In ubral jo je proti hiši, kar so ga nesle noge. Na hiši je visel zvonec, ki je služil za naznanjalo čas obeda in večerje. Deček je na vso moč pozvonil.

— Vlomilci! Vlomilci!

— Kaj se je pa zgodilo? — se je začel glas Paula Verniera; — sam je prihitel z vrtnarjem in sosedi pogledat, kaj je.

Deček se je takoj pomiril. Ozrl se je. Za ograjo ni bilo nikogar več.

— Kaj se je zgodilo? Kaj si videl?

Deček je stal molče, izbuljenih oči, odprtih ust, bled kot zid.

— Kaj je kdo bil tu?

— Ne, nikogar ni bilo... Oprostite... jaz... sem se bal. Nič ni bilo... Zdaj vidim, da sem se zmotil. Oprostite. Moje so se razkropile po vrtu in preiskali vse kotičke.

— Nikogar ni tu.

— Ne, nikogar, — je jecjal deček... — Nikogar... Menda sem slabo videl.

— Saj bi si vendar nihče ne drznil vlomiti pri belem dnevu v hišo... Sicer pa v Moissellesu ni vlomilcev.

Moje so se zasmejali. Paul Vernier je zamisljeno gledal dečka. Kar je opazil, da omedlevala. Prestregel ga je pravočasno, da ni padel.

Deček se je onesvestil.

Helena se je proti večeru vrnila iz Pariza in ko so ji povedali, kaj se je bilo zgodilo v njeni odsotnosti, je bila zelo v skrbeh in je bedela pri dečku, ležečem v salonu na divanu.

Milček nikakor ni hotel v posteljo. Smejal se je celo svoji strahopetnosti, a tudi sosede drugi dan niso več govorili o njegovem strahu.

Deček je pa sklenil povedati vse svoji dobrotnici. Priznati ji je hotel, da se je zlagal, ko ji je pravil o svojih starših, prositi jo je hotel, naj ga reši. In bil je prepričan, da bo njegova prošnja uslišana.

Ko se je pa dobra gospa vrnila iz Pariza, je spoznal po njenem obrazu, da jo je zadel nov udarec. Zato ni hotel z resnico na dan, temveč je sklenil še počakati. Mutilo se mu itak ni nikamor. Lopovi so gotovo zbežali.

Prosil je gospo, da bi smel prebiti večer kakor običajno v salonu, in prijazno je kramljal, da bi razvedril svojo dobrotnico.

Helena se je bila vrnila bridko razočarana, ker je zaman iskala Ramona. — Gospod Montlaur me ni obvestil o svojem prihodu, — ji je odgovoril notar. Zadnji njegov dopis, poslan pred letom dni iz Veracruz, je bil ček, ki ga je podpisal in ki naj bi ga jaz izplačal. Od takrat nimam o njem nobene vesti.

Notar ji je pa vendar obljubil, da jo bo takoj obvestil, čim zve kaj o grofu. Ta obljuba jo je malo pomirila.

Deček je čital, da bi svojo dobrotnico razvedril. Kar je Helena začutila potrebo obuditi svoje spomine še s pogledom na slike, ohranjene v albumu.

Vzela je iz predalčka album in se zagledala na krassen akvarel na prvi strani. Slikovito pokrajino, procelje gradu s prekrasno teraso, obdano z bahustrado iz bretonskega granita, je slikala tik pred svojo poroko. V ozadju je odražal zeleni in mirni ocean vso krasoto pomladnega jutra.

Helena je obujala spomine. Že takrat je strastno ljubila Ramona, pa je skrivala vročo ljubezen v svojem srcu.

Uboga mučenica je dolgo gledala sliko in solze so ji zalile oči.

— Tu, v senci tih košatih dreves, — je razmišljala, — ko sva sedela na klopi, mi je priznal, da me že dolgo ljubi. Tu mi je neštetokrat prisegel, da me bo večno ljubil. Kako bi torej mogel ne ljubiti me zdaj?

Ostala je zatopljena v svoje misli in ni se mogla odločiti, da bi obrnila list, ki jo je spominjal radostnih dni.

Deček je dvignil glavo in pogled mu je ušel na sliko.

— O, to je pa grad moje babice! — je vzkliknil prijetno presenečen. Helena ga je osuplo pogledala.

— Kaj praviš? Ti poznaš ta grad?

— Da, gospa.

— Kje si ga videl?

— Ne vem, gospa.

— Zakaj pa praviš, da je to grad tvoje babice?

— Tudi tega ne vem. Ta beseda mi je ušla kar tako iz ust.

— Ali se spominjaš, da si kdaj videl ta vrt?

— Da, gospa, prav dobro se spominjam.

Helena je prebledela.

— Vrt in vse drugo tudi, — je ponovil deček. — Veste, gospa, tu za temi steklenimi vrati je velika dvorana in široko kamnito stopnišče. Spodaj pod stopniščem je moj konjiček. O, vem, prav dobro, da je tam... tu... tu.

Helena se je dušila.

Samo z glavo je kimala v znak, da je vse res, kar pravi deček.

— A tu, — je nadaljeval deček, — tu je veliki rdeči salon z velikimi slikami v zlatih okvirjih... Srednja je slika stare gospe...

Helena je naglo obrnila nekaj strani in pokazala dečku sliko grofice Montlaurjeve.

— Stare gospe, praviš?

— Babica! — je vzkliknil deček. — To je ona!... vsak dan me je objemala in me klicala...

— Milček!

— Da, Milček, tako mi je ime. Nisem Claude, Milček mi je ime.

— Milček ti je ime, praviš?

Helena je vstala vsa prestrašena, krepko se je oprijela stola, da ni omahnila, in zdelo se ji je, da sliši v sanjah dečkove besede:

— Ah, oprostite mi, gospa, oprostite mi, da sem vam prikrival pravo ime. Danes sem vam hotel vse po pravici povedati. Bili ste pa tako žalostni in tako razburjeni, da sem si premislil. Lagal sem, da mi je ime Claude, da je moja mati v Lyonu in da sem pobegnil, ker me je pretepal. Lagal sem vam, kakor sem lagal sodišču. Lagal sem pa samo zato, ker se nisem hotel vrniti k svojemu očetu Slimaku in k svoji materi Zefyrini.

Helena se je proti večeru vrnila iz Pariza in ko so ji povedali, kaj se je bilo zgodilo v njeni odsotnosti, je bila zelo v skrbeh in je bedela pri dečku, ležečem v salonu na divanu.

Milček nikakor ni hotel v posteljo. Smejal se je celo svoji strahopetnosti, a tudi sosede drugi dan niso več govorili o njegovem strahu.

Deček je pa sklenil povedati vse svoji dobrotnici. Priznati ji je hotel, da se je zlagal, ko ji je pravil o svojih starših, prositi jo je hotel, naj ga reši. In bil je prepričan, da bo njegova prošnja uslišana.

Ko se je pa dobra gospa vrnila iz

Mednarodni seksuološki kongres

Otvoritev in prvi dan predavanj — O čem bo kongres razpravljajal

V sredo je bil odprt v Brnu V. mednarodni kongres svetovne lige za seksualno reformo na znanstveni podlagi ob udeležbi odličnih zastopnikov seksualne vede iz 20 držav in številnih gostov. Kongresu predsedujejo ustanovitelji in predsedniki svetovne lige za seksualno reformo dr. Magnus Hirschfeld iz Berlina, dr. Norman Haire iz Londona in J. H. Leubach iz Kodanija. Znanstveno delo kongresa je razdeljeno v sedem poglavij: Evgenika in seksualnost, seksualna vzgoja, svetovni nazor in seksualnost, seksualna etnologija, interseksualno raziskovanje, seksualna patologija in populacijski problemi. Kongres bo zasedal do 26. t. m. in bo proučil pet glavnih točk programa.

Prvi dan je bil posvečen vprašanju evgenike in njene zveze s seksualnostjo. Brnški profesor dr. Belehadek je v svojem predavanju o evgeniki in seksualnosti razločeval s stališča seksualnega življenja štiri tipe ljudi. Prvi tip ne ve, da vodi seksualni stik k nosečnosti, drugi tip ljudi to sicer ve, pa oploditve nikakor ne preprečuje in ima toliko otrok, kolikor jih je sploh mogoče imeti. Tretji tip znižuje število potomstva z antikoncepcijskimi sredstvi in umetno odpravo telesnega plodu, zadnji tip so pa ljudje, ki hočejo imeti določeno število potomstva v skladu z gospodarskimi in družabnimi razmerami ter z zdravstvenim stanjem, oziraje se ob enem na glavne zahteve evgenike.

Evgenična prizadevanja tega četrtega tipa ljudi zadevajo deloma na ovire, izvirajoče iz človekove narave, deloma pa na znanstvene ovire, bodisi da gre za nejasnost glede dednosti ali ne-

zadostno poznavanje človeških rodovnikov v pogledu dednih bolezni, ali pa končno za neprestane izpremembe v naziranju o teh boleznih. Kljub tem oviram se pa da uresničiti minimalni program, ki pa ne more imeti za celoto človeške družbe razen propagandnega nobenega drugega pomena.

Prof. dr. H. Iltis je razpravljajal v svojem predavanju »Mendelizem in seksualnost« o Medelovih zakonih, nanašajočih se na križanje, in o seksualnem razmerju v okviru teh problemov. O evgeniki v razmerju do svetovnega nazora je izpregovoril dr. J. H. Leubach iz Kodanija. Velika ovira modernih seksualnih nazorov je vera. Govornik trdno veruje v socializem, ki bo ustvaril ugodne materialne pogoje in ugledil tako pot evgeniki na polju spolnosti in porodnosti. Dr. A. Kraupa je s statističnimi podatki pojasnil vpliv spolnih bolezni na vid in dokazoval, da se pojavljajo okuženja s spolnimi boleznimi v mnogih primerih že pri porodu. Dr. L. Spielmann je kot zagovornik prof. Adlerjevega individualnega naziranja naglašal, da je manjvrednost organov vzrok raznih bolezni, ki jih lahko pripisujemo vplivu dednosti.

Po predavanjih se je razvila živalna debata. Včeraj je kongres nadaljeval svoje delo s predavanji in diskusijami o seksualni vzgoji s posebnim oziranjem na problem ipscije. Da bi si mogla tudi najširša javnost ustvariti pravilno naziranje o seksualoloških vprašanjih, se je vršilo snoči javno zborovanje, ki so na njem govorili odlični udeleženci seksualološkega kongresa.

moraš sam natrgati na travniku. Fantje hodijo z dekleti v kino in jih spremljajo domov. To je navadno začetek ljubezni.

Ladja, ki je noče nihče kupiti

Iz Havra poročajo, da ni bilo posebnega zanimanja za dražbo jadnice »General de Sonis«, ki je bila nekdoč ponos francoskega trgovskega brodovja. Edina omemba vredna pozornosti je bila 1000 frankov. Gre za zadnjo izmed velikih trgovskih jadnic pod francosko zastavo. Čeprav je še sposobna za vožnjo po morju, ne bo več rezala valov, temveč jo bodo rabili samo kot ponton.

Ladja je bila spuščena v morje 1. 1901 v Nantesu in prevajala je do lanskega leta med Havrom in Haiti les. Potem je pa napočil dan, ko ni bilo več denarja za posadko in ladja je ostala v pristanišču. Zdaj je noče nihče kupiti. Kapitan Hemet, ki je bil poveljnik jadnice do leta 1906, je bil žalosten priča dražbe. Pravil je, da je bila njegova ladja prvovrstno zgrajena, da bi lahko tekmovala z angleškimi trgovskimi ladjami. Ena najhitrejših njegovih voženj je bila iz Kapstadta v Tasmajo, ko je jadnica prevozila dobrih 1160 milj v enem dnevu.

Izgubljene iluzije

Zaupni prijatelj in spremljevalec bivšega španskega kralja Alfonza grof Romanones je odgovoril na vprašanje, da-li je kralj Alfonz izgubil po nesrečnem zadnjem puču španskih monarhistov zadnjo nado na svoj povratek, takole: »Ničesar človek tako težko ne izgubi, kakor svoje iluzije. Vse življenje je iluzija.« Hude skrbi dela grofu Romanonesu zablembo vsega imetja monarhistov, ki so bili skovali zaroto proti republikli. Že pod diktaturo sem bil težko oškodovan, ko so me obsodili na globo 500.000 pezet

zaradi upora proti diktaturi, zdaj se pa obrača tudi republika proti meni. Verujem sicer, da bodo izjeme, če jih pa ne bo, si bom moral služiti vsakdanji kruh s peresom. Bil sem sicer baš sprejet na dvoru, toda na dvoru nisem nikoli opravičil nobenega dela, kot plemič pa niti v senatu nisem bil. Bil sem voljen senator.

Na vprašanje, kaj smatra za največji dogodek revolucije, je grof Romanones odgovoril, da je največji revolucionarni napredek na Španskem agrarna reforma. Nisem se udeležil posvetovanj, saj bi bilo to itak brez pomena. Reforma je zadelo mnogo plemičev, ki so bili zelo bogati in so imeli ogromna posestva. Slednjič je omenil grof še eno izgubljeno iluzijo. »Le pomislite,« je dejal. »Pravkar sem na konjskih dirkah stavil na konja svoje nečakinje in veste kaj se mi je pripetilo? Zmagal je konj mojega sina. Tako mora človek res obupati.«

Proti napitnini

Parizan Jean Carlot je sklenil začeti praktičen boj proti napitnini. S svojimi prijatelji si je dal napraviti okroglo kovinaste znamke, ki imajo na eni strani napis: »Daj se plačati svojim delodajalcem«, na drugi pa: »Napitnina je miloščina.« Če pride ta borec proti napitnini v položaj, ko stisne navaden človek natakariju, soferju ali vratarju v roke napitnino, mu Carlot ali katerikoli njegovih prijateljev stisne v roke omenjeno znamko.

Reakcija tako obdarovanega je različna. Često spravi obdarovani znakom v žep, ne da bi jo pogledal. Če ga pa Carlot drugič sreča, ni srečanje prijateljsko, temveč se celo pripeti, da ga dotični nahruli. Mučno izmenjavanje nazorov nastane navadno, če obdarovani takoj opazi, kaj je dobil. Posejanje javnih lokalov in potovanje s tem ne postane nič prijetnejše, toda Carlot se smatra za mučenika velike ideje in pravi, da je uspeh že dosegel. Vsaj uslužbenci klubov, ki mu je član, sprejemajo znamke brez godrnjanja, ker vedo, da bi bili odpuščeni iz službe, če bi godrnjali.

V šoli

— Ti torej ne veš, Janezek, kaj je volna? Iz česa je pa narejen tvoj suknjič?

— Iz papanovega žaketa.

Čudno.

— Iščem kapital, toda zdaj je težko dobiti denar.

— Da, in to je čudno, če pomislimo, koliko denarja so ljudje izgubili.

Razredno sovražstvo.

Oče: Kaj že zopet misliš bil v šoli?

Ali te ni sram, da si tak lenoh?

Sinček: To ni lenoba, papa, to je razredno sovražstvo; tega razreda kar trpeti ne morem.

Ni razumel.

Lepotica pride k mlademu zdravniku. Gospod doktor, že zopet sem tu. Povejte mi, ali je mlademu dekletu kaj cigarete škodljiva?

— Seveda, tako lepemu dekletu, kakor ste vi, cigarete zelo škodujejo.

— Torej sem vam všeč? ... Kar izjavite se.

— Ne kadite.

Dokaz.

Zelo korekten gospod vpraša služkinjo: »Ali bi lahko govoril z gospo?«

»Trenutek potrpite, da grem pogledat.« odgovori služkinja. Kmalu se vrne, rekoč: »Ne morete govoriti z njo, ker še ni oblečena.«

»Zares?« se začudi gospod. »Saj mi je rekla, naj pridem ob tej uri.«

»Če ne verjamete, pa pojdite pogledat skozi luknjico v ključavnicu.«

Darilo za god.

— Papa, nikar ne povej mamici, da sem ji kupila za god bonbone.

— Saj ji ne povem. Gotovo jo hočeš presenetiti.

— Ne, toda bonbone sem pojedla sama.

SLUŽBE

KOLAR. POMOČNIKA

dobro izurjenega v izdelovanju sank in smučeh, sprejme Vinko Dolinšek, Sv. Lovrenc na Pohorju. 3568

DEKLE

staro 18 let, z znanjem nemškega jezika, želi mesto v drogeriji ali sliko. Gre tudi v delikateso, ozir. v mlekarino kot začetrnica. Mara Kapus, Bled, Prešernova 177. 3584

NEPREMIČNOSTI

POSESTVO 15 ORALOV rodovitno, pri Mariboru, prodaja ugodno Zagorski, Maribor, Franciskanska ulica 21. 3581

PRODAJ

VINSKE SODE prvovrstne, po 76 in 80 hl po ceni prodaja Gjuro Valjak v Mariboru, kino »Union«. 3580

RAZNO

PŠENICO ZA MOKO

takoj zamenjava Krevosov valjčni mlin v Škofji Loki. 3566

ČEVLJI

NA OBROKE »TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 74/T

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/T

BRZOPOPRAVLJALNICA popravlja čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni

dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6

POZOR! POZOR! TRAJNO KODIRANJE 80 Din! Zelo mala ondulacija 7.— Din — izvršuje salon, Šmartinska cesta 22, Ljubljana. 3586

ŠTIRISIDEZEN AVTO

in motor »Wanderer« v dobrem stanju, se zamenjata za tovarnega, ostalo se doplača v denarju. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro »Ali« prodaja 3585.

SADNO DREVJE

prvovrstno, nudim za jesensko in pomladno sajenje. Zahtevajte cenik. — Avgust Pihler, Stročja vas, Ljutomer. 3583

BRESKVE

prima kg po 2 Din v vsaki množini razpošilja Postržin, Krško. 3582

Vsa pleskarska in soboslikarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

družba z o. z.

J. HLEBŠ

pleskarstvo in soboslikarstvo LJUBLJANA, Mestni trg 19 ali Cankarjevo nabrežje 21. Telefon »070.

Naznanilo

Podpisana »Zveza« opozarja p. n. interese, da gosp. A. Pegan ni pooblaščen nabirati naročila in sprejemati denar za oglase v časopisu »Gasilce« in »Gasilskem koledarju«.

Izvrševati ta posel je upravičen izključno le eden naš pooblaščenec, ki ima za to potrebno pismeno pooblastilo vedno pri sebi.

Ljubljana, dne 22. septembra 1932.

JUGOSLOVANSKA GASILSKA ZVEZA V LJUBLJANI.

Ustanovljeno 1860.

Ustanovljeno 1860.

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA

Alojzij Vodnik

LJUBLJANA,

(poleg glavnega kolodvora) KOLODVORSKA ULICA 34

Velika zaloga preko 400

NAGROBNIH SPOMENIKOV

vseh oblik in velikosti se razproda po

znižanih cenah,

dokler traja zaloga.

Izdelava novih spomenikov po lastnih načrtih najmodernejših oblik po nizkih cenah. — Sporočite naslov, da vas obišče na domu strokovnjak in izdela načrte po Vaši želji.